

Hobova nepovedená láska

Ve svém neobyčejně jasném vědomí, v tom jediném, co z něj zbylo, si Hobo přesně zaznamenává, že Baronovi o tomhle období ve svém životě mohl vyprávět ještě leccos zajímavého. Musel ale ve svém vyprávění spěchat kupředu, nebyl čas vzpomínat na všechno, spoustu toho také zapomněl, a vybavuje se mu to až teď, na dně té šachty. Vynechal tak, jak chvíli žil v milostném vztahu, vlastně ve svém prvním milostném vztahu, se ženou, která se jmenovala Ilona.

Přišla do Vily někdy na podzim roku 1990. Byla o několik let starší než on, dbala o sebe v oblékání, každý všední den ráno odcházela, vracela se až k večeru, a jemu vrtalo hlavou, co ve Vile pohledává.

Jednou se dali do řeči, a jakkoli měl strach se ostatních lidí na cokoli vyptávat, aby se pak oni nezačali vyptávat jeho, neubráníl se.

„Nemám momentálně kde bydlet,“ odpověděla prostě.

Zřejmě čekala, že budou následovat další otázky, ale Hobo se už víc neptal. Místo toho, tak trochu překvapený sám sebou, vyprávěl, jak se do Vily dostal on.

Zjevně ji to dojalo. A vzala to jako výzvu, aby řekla něco víc o sobě.

Její příběh byl, jak se ukázalo, dost banální. Manžel jí byl po několika letech manželství nevěrný. Když se to dozvěděla, požádala o rozvod. Souhlasil, ačkoli ona si z celé duše přála, aby ho hrozba rozvodu přiměla k rozchodu s tou druhou. Jenže on na rozvod přistoupil a soud je po několika měsících skutečně rozvedl.

Původně se dohodli, že společný byt vymění za dva menší, ale bývalý manžel se k tomu neměl, a jednoho dne si do bytu nastěhoval tu druhou.

Snažila se s ním rozumně domluvit, ale vyhlásil jí válku, jejímž účelem bylo jí jejich bývalý domov úplně znechutit. A to se mu nakonec povedlo. Bohužel neměla kam jít. Měla práci v Praze, ale ne tak dobře placenou, aby si mohla hned pronajmout vlastní byt, její rodiče žili na Moravě. Nakonec jí někdo doporučil Vilu. Jako přechodné řešení, samozřejmě. Pomohlo, že znala Ilju.

Ví Hobo, ptala se, že Ilja byl v minulém režimu disident? Když před rokem 1989 nastoupila do svého

prvního zaměstnání, pracoval u nich ve firmě jako vrátný, i když byl vzdělanější než kdokoli tam zaměstnaný.

Tenhle rozhovor je sblížil. Hobo pak každý den vyčkával, až se Ilona vrátí z práce, aby si s ní mohl popovídat.

Jednou ho pozvala do restaurace. Pořádně se předtím umyl, oholil a oblékl do čistých šatů. Počkal na ni na Můstku a potěšilo ho, když mu řekla, že si ve Vile ani nevšimla, že se pod zanedbaným zevnějškem může skrývat tak pohledný muž.

V příštím týdnu si sehnal brigádu, a když dostal výplatu, pozval do restaurace on ji. Během večere byl velmi nervózní. Poslední dobou na ni neustále myslel, v noci se mu zdály sny, v nichž se s ní miloval. Teď nevěděl, jak by jí to řekl. Navíc se bál, že se urazí. Neměl se ženami vůbec žádné zkušenosti.

Když vyšli z restaurace, vzala ho za ruku.

Cítil, jak mu tělem projíždí mrazivé chvění, na několik okamžiků se ho zmocnila panika. Bude ji muset políbit, uvědomil si, ale jak na to? Bylo mu dvaadvacet, ale poprvé a naposledy několikrát políbil, neobratně a spíše jen na rozloučenou po společné procházce, svou spolužačku z gymnázia, která se s ním brzy rozešla.

Věkový rozdíl i její zkušenosti se ukázaly jako výhoda. Když přišli do blízkého parku, přitáhla ho k sobě, a protože věděla, jak je nezkušený, nejprve ho lehce políbila na rty, teprve pak mu vnikla jazykem do úst. Byl tak rozrušený, že málem omdlel.

„Můžeme jít ke mně do práce,“ řekla.

Tázavě se na ni podíval.

„Mám klíče od kanceláře, teď tam už nikdo není. Mohla bych tam občas i přespat, ale uklízeč chodí

brzy ráno, kdyby mě tam načapal a pak to někomu řekl, mohla bych mít problémy.“

Miloval se tedy se ženou poprvé na kancelářské pohovce, podruhé na koberci.

Chodili do té kanceláře několikrát za týden asi dva měsíce. Jednou si vyjeli na víkend do hor, kde si pronajali pokoj v levném penzionu.

Ilona ho po nějaké době začala přemlouvat, ať si najde pravidelnou práci. Mohli by si společně pronajmout byt, žít normálním životem.

Vzal její naléhání vážně, zašel na pracovní úřad, a když mu po několika dnech nabídli místo hlídače v bance, dokonce asi tři týdny vydržel do banky chodit.

Jenže se ho zmocňovala úzkost. Neodkázal si představit, že by měl za svůj vztah k Iloně platit stylem života, který se mu jevil jako otroctví. A tak práce zase nechal.

Měl v úmyslu najít něco jiného, méně svazujícího, avšak několik dní poté, co nechal práce v bance, Ilona večer nepřišla do Vily. A nepřišla ani následující den.

Další den se vypravil k budově, kde pracovala. Čekal tam pro jistotu už od šesti hodin ráno, ale Ilona mezi lidmi, kteří postupně přicházeli, nebyla. Nevydržel to a šel se zeptat dovnitř.

„Předevčírem tady skončila,“ řekl vrátný, „odstěhovala se za rodiči na Moravu.“

Hobo se zeptal, zda nenechala nějakou zprávu.

Vrátný viděl slzy v jeho očích.

„Ne, nenechala.“

Často si představoval, že mu Ilona napsala dopis, který nechala ležet třeba na polici u postele, kde ve Vile spával. Představoval si, že v tom dopise psala o lásce k němu, ale i o tom, že takhle už nemůže

pokračovat. A že by byla šťastná, kdyby si našel práci někde poblíž bydliště jejích rodičů na Moravě. Mohli by se pokusit o nový začátek tam, když v Praze je to tak těžké.

Třeba ten dopis odnesl průvan, kupříkladu když se Ilja rozhodl ráno ve Vile vyvětrat. Ležel pak dlouhou dobu někde pod postelí a vymetli ho do smetí až o několik let později, kdy Hobo už ve vile nežil a squattery z Vily násilím vystěhovala policie.

Lidský život je plný zvláštních náhod. Anebo lépe řečeno událostí, které lidé vnímají jako náhody. O některých se ani nedozvědí, stejně jako se on nikdy nedozvěděl o Ilonině dopisu, uvažoval. Kdyby takový dopis našel, kdoví... Možná by si sbalil svých několik svršků, odstěhoval se za Ilonou a našel si práci, která by byla méně svazující než hlídání v bance. Dnes by jako spokojení manžele ve středním věku vzpomínali na život ve Vile jako na romantickou epizodu, která je svedla dohromady.

Jenže takzvané náhody jsou jen druhou stranou mince, které říkáme osud. A Hobo neměl skončit na Moravě jako manžel starší ženy, která mu chtěla vynahrudit všechnu lásku, již se mu nedostalo jako dítěti.

Ted' už Hobo ví, že osud s ním měl jiné plány, které souvisely s věčností. A aby byl schopen volání věčnosti pochopit, aby cítil jak nicotný, ale zároveň jak významný je onen relativně krátký časový úsek, kterému říkáme lidský život, k tomu bylo zapotřebí ještě jiného příběhu, v němž sehrála hlavní roli jiná dívka. Anděla. Bytost, která se dodnes v jeho představách vznáší jako anděl nad vším pozemským.

Hobo si pamatuje, že když se Baronovi poprvé zmínil o Anděle, ten jakýmsi šestým smyslem pochopil,

že jeho hostitel bude k vyprávění tohoto příběhu potřebovat veškerou sílu, které se mu dostává. A tak když se Hobo odmlčel, mlčel též. Oba usrkávali laciné víno a pozorovali hvězdy nad Samsárou.

Pak začal Baron vyprávět o sobě.

Baron pomáhá budovat kapitalismus

Rozchody jsou, Hobo, příležitostí k nějakému obratu. Já na osud nikdy nevěřil, i když teď, ve světle mimořádné události, si nejsem už ničím jist. Pro mě se otevřela možná poslední šance na zásadní obrat po rozchodu s Monikou. Mohl a měl jsem se rozloučit s Millerem, mohl a měl jsem se pokusit být lepším partnerem Karolíně. Jenže jsem se k takovému obratu neodhodlal.

V té době se povážlivě nakláněl jeden známý investiční fond, který patřil Millerovým přátelům.

Ty asi netušíš, Hobo, co všechno se v té době dělo. Neuvěřitelné věci. K obrovským majetkům se dostali nejen lidé, kteří si za minulého režimu dokázali nahrabat, například veksláci, a měli tedy na zprivatizování toho či onoho nějaké peníze, ale především lidé, kteří měli správné kontakty. Nemálo z nich byli třeba agenti bývalé tajné policie, kteří věděli, koho z nových politiků můžou vydíráním přimět, aby jim zařídil půjčku v jedné ze státních bank. Ale často to byli prostě lidé, kteří byli ve správnou dobu na správném místě. Většinou proto, že se přimkli ke správné politické straně.

Nové soukromé banky, kampeličky, investiční fondy bankrotovaly skoro tak rychle, jako vznikaly, podobně jako mnohé zprivatizované podniky. Spousta

těch lidí se ale stačila pořádně napakovat, a pokud jim v tom pomohli politici, něco zbylo i na ně a jejich politické strany.

Strany byly jako Otesánci. Teprve pomalu vznikaly, přičemž potřebovaly peníze, spoustu peněz, na nové sekretariáty, na kampaně, prostě skoro na všechno.

Špinavostí, ve kterých jsem jel, byla spousta.

Ne, nebudu o všech vyprávět, dokonce už si je asi ani všechny nepamatuji. Na tu, která zbrzdila moje dobré úmysly po rozchodu s Monikou, ovšem zapomenout nelze.

„Jde o investiční fond mých přátel,“ řekl mi tehdy Miller. „Nechci, abys ho zachraňoval, zachránit se už totiž nedá. Ale existují určité možnosti mým přátelům pomoci s převodem peněz do zahraničí, rozumíš? Nechtějí to samozřejmě zadarmo.“

Načež mi nadiktoval několik jmen. Měl jsem najít způsob, kterým by se zbývající peníze z fondu, což byly ještě stále desítky milionů, daly vyvést na anonymní švýcarská konta tak, aby nevzniklo podezření.

Věděl jsem, že bych měl tuhle nabídku odmítnout, ale zároveň mě na celé věci něco přitahovalo. Ne že bych byl zcela lhostejný k penězům, které v podobě jednoho z kont jako odměna měly připadnout i mně, ale ještě více mě přitahovala složitost celé operace. Pro její úspěch bylo totiž zapotřebí „zpracovat“ některé lidi ve státní správě, zejména na ministerstvu financí.

Peníze musely cestovat tak, aby je už nikdo nedohledal, přičemž jejich první zastávkou měl být fond na Kypru. Při policejním vyšetřování, které se pak rozběhlo, následováno slíděním novinářů, byl tenhle krok obhajován jako pokus o investici, pravda neúspěšnou, o kterou se majitelé fondu pokusili ve

snaze zachránit prostředky drobných investorů. Bohužel neúspěšně.

Kdybys sledoval média, věděl bys, že se vyšetřování táhne dodnes a z původních majitelů fondu nebyl nikdo potrestán.

Byly i další případy. Několik podniků, v nichž Miller vlastnil přes nastrčené osoby podíly, bylo třeba na jeho příkaz „vytunelovat“, jak se tomu tehdy začalo hezky říkat. Majetek podniku se prostě převedl za účelem údajných investic na „dceřiné společnosti“, pak někdy pro jistotu ještě dál, a z původního podniku zbyla jen prázdná skořápka.

Spousta práce byla i s pozemkovými machinacemi. Ty vyžadovaly zejména úmorná zákulisní jednání, často doprovázená buď nátlakem, nebo prostě úplatky, v nichž příslušná radnice změnila územní plán. Nebo stát změnil trasu nějaké silnice tak, aby se z bezcených pozemků nakoupených pro Millerovy přátele přes noc staly lukrativní parcely.

A už tehdy se leckdy výnosné státní zakázky přihrávaly těm soukromým firmám, které pak vracely část zisku na soukromá konta nebo do stranických pokladen. Propracovaný systém se ale z toho stal, teprve když ke konci devadesátých let vyschla většina privatizačních zdrojů.

Miller vždy trval na tom, že i v manipulaci se státními zakázkami musí být „pořádek“. Třeba v armádních zakázkách, ve kterých měl také prsty.

„Jede nás v tom spousta, z různých politických stran, je třeba nastavit srozumitelný přehled provizí, jinak vypukne konkurenční boj, někdo začne mluvit s novináři, znáš to,“ poučil mě.

„Provize“ bylo jeho oblíbené slovo. Měl za to, že on i strana si peníze z té či oné transakce zaslouží,

protože používal svého politického vlivu ke „zprůchodnění“ různých zakázek a obchodů, jak rád říkal. Nemyslel si o sobě, že je zloděj nebo korupčník. Špatný byl systém, s nímž jako představitel jen jedné strany nemohl přece sám nic dělat! Pomáhal ho tedy různým lidem pouze „zprůchodňovat“.

Nakonec jsem tuhle jeho ideologii přijal. Svému svědomí jsem lhal, že vlastně svým způsobem pomáhám rozjezdu tržního hospodářství. Zprůchodňoval jsem. Tam, kde si neviditelná ruka trhu nedokázala pomoci sama, bylo třeba ji trochu popostrčit. A za tuhle práci jsme si nějakou odměnu zasloužili, že ano?

Samozřejmě jsem měl pochyby, Hobo. Věděl jsem celou dobu, že dělám věci, které nejsou košer. Některé z nich nebyly přímo protiprávní, protože politici jako Miller dokázali hned na začátku transformace zařídit, aby byly zákony buď děravé, anebo aby se s přijetím některých zákonů nespěchalo. Zatímco v jakékoli zemi na západ od nás bychom já i Miller dávno skončili ve vězení, u nás byla celá řada těch transakcí nepostižitelná.

Byl jsem opojený mocí. Už jako Millerův poradce jsem měl nemalý vliv, leckdo se mě bál. Když se pak Miller stal ministrem, jmenoval mě svým náměstkem, bylo tedy ze mě i oficiálně velké zvíře. Mělo to ale i svoje nevýhody, protože zatímco o finanční poměry poradce se média příliš nestarala, jako náměstek jsem musel strávit mnohem víc času utajováním svých vedlejších příjmů. Kdybys sledoval zprávy, věděl bys, že Miller po posledních volbách ztratil ministerské křeslo, takže se ze mě stal zase jen poradce vysoce postaveného stranického politika. Uvažoval jsem po nějakou dobu, že bych se s Millerem, který si i mimo

vládu udržoval značný vliv, domluvil na nějakém výjezdu do zahraničí. Velvyslanectví nebo zastupování země v nějaké mezinárodní organizaci, to by nebylo špatné, ale zároveň bych tím ztratil přístup k penězovodům, které jsem jako Millerův poradce měl pod kontrolou.

Teprve od okamžiku, kdy se spustila mimořádná událost, si plně uvědomuji, že bych za většinu těch věcí, co jsem pro Millera dělal, měl jít sedět. Vlastně jsem jeden z těch podvodů nedávno popsal jednomu novináři. Zatímco my si tady vyprávíme své příběhy, v médiích a na politické scéně zuří docela slušná aféra. Určitě by mě chtěla řada lidí vyzpovídat, včetně policie.

Ne, neboj se, neschovávám se tady. Potřebuji si jen některé věci promyslet a jsem ti velmi vděčný za ochotu nechat mě tady pár dní bydlet. Může to udělat jen člověk, jako jsi ty. Někdo tam venku, kdo denně sleduje zprávy, by přede mnou hned zabouchl dveře.

Až se vrátím do Prahy, je možné, že mě hned zatknou. Nebo si mí bývalí kolegové z Kroužku objednájí někoho, kdo mi prostřelí hlavu, ještě než se dostanu na policejní stanici. A ani tam, pokud se na policejní služebnu dostanu zdrav, nemusím být v bezpečí. Je možné, že v návalu špatného svědomí, jak se to bude prezentovat médiím, vyskočím z okna nebo se oběsím ve vazební cele. Záleží jen na tom, jestli nebudu zrovna v rukou vyšetřovatele, který je Millerovi a Kroužku nějak zavázán.